

КОНВЕНЦІЯ ПРО ПРАВО, ЩО ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ДО ТРАСТІВ ТА ЇХ ВИЗНАННЯ: ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Г. БУЯДЖИ
*кандидат юридичних наук,
Державний секретар
Міністерства юстиції України*

На сьогодні Україна не визнає інститут трасту, вважаючи його неприйнятним для вітчизняної правової доктрини та практики. На це існує низка причин, основною з яких є історичні передумови для формування англо-американського трасту в межах системи загального права та права справедливості. Проте сьогодення свідчить, що траст не лише давно вже визнається багатьма країнами цивільного права, а й активно використовується у них. Однією з підстав для цього стала Конвенція про право, що застосовується до трастів та їх визнання від 1 липня 1985 р. (далі — Конвенція, Конвенція про трасти) [1], яка була ратифікована низкою країн, що класично відносяться до континентальної системи права. Конвенція містить колізійні норми, які дають підстави для визнання трастів. Тому для України важливо дослідити можливі шляхи визнання іноземних трастів з метою максимальної інтеграції у загальносвітові фінансові та економічні процеси.

Конвенція про трасти є мало відомою в Україні, хоча існує декілька вітчизняних публікацій, зокрема Р. Майданика, Г. Онищенко та деяких інших учених, присвячених цьому питанню. При цьому Конвенція була та залишається об'єктом активного дослідження зарубіжних науковців: Д. Хейтона, Дж. Харріса, А. Е. фон Овербека, М. Граціадеї, М. Лупої, П. Паніко, Б. Убертацці та ін.

Враховуючи величезну роль, яку відіграла Конвенція для визнання трасту у країнах, у яких відсутній цей інститут, важливо детально дослідити її положення та наслідки ратифікації. Це необхідно для прийняття зваженого рішення щодо можливості та доцільності ратифікації Конвенції Україною.

Необхідність прийняття Конвенції про трасти була зумовлена відсутністю інституту трасту у країнах цивільного права, а також виникненням великої кількості проблем у міжнародному приватному праві при вирішенні спорів, пов'язаних із трастами. Як наголошується у Доповіді А. Е. фон Овербека¹, пред-

¹ А. Е. фон Овербек — офіційний доповідач на Гаазькій конференції з міжнародного приватного права, присвяченій розробці та прийняттю Конвенції про трасти, який підготував Пояснювальну доповідь щодо проекту Конвенції (*Explanatory Report on the 1985 Hague Trusts Convention by Alfred E. von Overbeck*) [2].

ставлений під час підготовки Конвенції про трасти (далі — Доповідь), «Конвенція мала стосуватися інституту трасту, який відомий в окремих країнах — учасниках Конференції, переважно країнах загального права, але який невідомий більшості учасників Конференції — країнам цивільного права. Цим вона суттєво відрізняється від інших Гаазьких конвенцій, які стосуються колізійних норм, конфлікту юрисдикцій або визнання та виконання судових рішень щодо інститутів <...>, які, без сумніву, регулюються різними правилами міжнародного приватного права у різних країнах, але які відомі скрізь. <...> Конвенція має особливу мету — побудувати міст між країнами загального та цивільного права» [2, 372].

Для участі у підготовці Конвенції були залучені представники Аргентини, Австралії, Австрії, Канади, Данії, Франції, Німеччини, Греції, Ірландії, Ізраїлю, Італії, Японії, Люксембургу, Нідерландів, Португалії, Іспанії, Швеції, Швейцарії, Великої Британії, США та Венесуели. Крім того, до роботи залучалися спостерігачі від Міжнародного інституту уніфікації приватного права (*International Institute for the Unification of Private Law*), Банк міжнародних розрахунків (*Bank for International Settlements*), Секретаріат співдружності (*Commonwealth Secretariat*) та Міжнародне об'єднання латинських нотаріусів (*International Union of Latin Notaries*).

У 1984 р. на XV сесії Конференції до згаданих країн-учасниць долучилися також Бельгія, Кіпр, Чехословаччина, Єгипет, Фінляндія, Норвегія, Польща, Суринам, Туреччина, Уругвай, Югославія, а Панама надіслала спостерігача. Також до спостерігачів, окрім названих вище, додався Міжнародний офіс з реєстрації землі та нагляду (*International Office for Land Registration and Surveys*).

Усі країни-учасниці Конференції можна було поділити на дві великі групи. До першої групи відносилися ті

країни, у яких існують трасти або їх аналоги, а до другої — ті країни, у яких вони відсутні. Для першої групи принциповим питанням було визнання трастів, створених за їхнім законодавством, країнами, у яких не існує трастів. Більше того, навіть у відносинах між країнами загального права колізійні норми Конвенції стали корисними, оскільки їхні положення міжнародного приватного права у цій сфері відрізнялися. Якщо ж говорити про другу групу країн, то вони остерігалися, що визнання іноземного інституту суперечитиме їхньому публічному порядку або стане неприйнятним для судової практики. При цьому слід наголосити, що під час обговорення положень Конвенції питання введення інституту трасту у країни цивільного права не виникало. Обговорювалася лише можливість їх визнання у судовому порядку.

Як наголошує Д. Хейтон, «Конвенція не уводить концепцію англо-американського трасту у національне право країн, у яких такої концепції не існує (“нетрастові країни”). Не виникає питання, що такі країни повинні ввести у своє національне право нову концепцію права власності, таку як інтерес за правом справедливості, та повинні визнавати, що бенефіціар у трасті має у майні майновий інтерес за правом справедливості, що дозволяє йому вимагати таке майно або його еквівалент від усіх окрім особи, яка добросовісно набула прав на трастове майно (*bona fidae purchaser*). <...> Гаазька Конвенція дозволяє нетрастовим країнам, як і трастовим, визнавати трасти як відмежовані фонди як предмет міжнародного приватного права. <...> Вона запроваджує правила міжнародного приватного права, що застосовуються у загальному праві до трастів, та далі продовжує прагматично наголошувати на наслідках визнання трастів, створених відповідно до права, що підлягає застосуванню» [3, 163].

Конвенція за структурою розділена на преамбулу та п'ять розділів. Зупинимось більш детально на її основних положеннях.

Перший розділ присвячений сфері дії Конвенції, у ньому встановлено, що вона визначає право, яке застосовується до трастів та регулює їх визнання. Конвенція застосовується лише до трастів, заснованих добровільно та засвідчених у письмовій формі (статті 1, 3); не застосовується до попередніх питань, що стосуються дійсності заповітів або інших правочинів, на підставі яких майно переходить до довірчого власника, та у випадку, якщо право, закріплене у розділі II, не передбачає трастів або категорій, пов'язаних із трастами (статті 4, 5).

Отже, з наведеного можна зробити декілька важливих висновків:

1) Конвенція не обмежує свою дію лише щодо трастів, які були створені у країнах, що ратифікували її, проте застосовується до усіх трастів безвідносно до дати їх створення (за винятком тих країн, що зробили відповідне застереження згідно з § 2 ст. 22 Конвенції);

2) Конвенція застосовується виключно до трастів, заснованих добровільно та засвідчених у письмовій формі (навіть якщо це просте письмове підтвердження довірчим власником усно покладених на нього обов'язків). Це означає, що вона не підлягає застосуванню до трастів, створених усно, конструктивних трастів, законних трастів, а також трастів, створених на підставі судового рішення (за винятком тих країн, що зробили відповідне застереження згідно з § 1 ст. 20 Конвенції¹). Щодо результативних трастів, то за певних умов вони можуть підпадати під дію Конвенції, зокрема, коли довірчий власник добровільно письмово підтвердить, що він утримує

у результативному трасті на користь бенефіціара певне майно. Якщо ж він добровільно цього не зробить, Конвенція не зможе бути застосована до таких правовідносин;

3) Конвенція не застосовується до усіх попередніх питань, безпосередньо не пов'язаних із самим трастом, тобто при визначенні дійсності документа про створення трасту — заповіту, договору, акта тощо, законності акта передачі майна, а також правосуб'єктності установника та довірчого власника;

4) Конвенція не застосовується, якщо її колізійні норми відсилають до права країни, у якій немає трастів або певної категорії трасту, який намагався створити установник (проте у такому випадку існує ймовірність, що Конвенція все-таки буде застосовуватися до такого трасту на підставі ст. 7, яка визначає право, що найбільш тісно пов'язане з ним).

У першому розділі Конвенції також дається визначення поняттю та особливостям трасту. Так, відповідно до ст. 2 траст означає правовідносини, створені *inter vivos* (за життя) або посмертно особою, установником, коли майно було передано під контроль довірчого власника на користь бенефіціаря або для встановленої мети.

Траст має такі особливості: 1) майно становить відокремлений капітал та не є частиною власності довірчого власника; 2) право на майно трасту належить довірчому власнику чи іншій особі, що виступає від імені довірчого власника; 3) довірчий власник має право та обов'язок, щодо якого він несе відповідальність, управляти, використовувати та розпоряджатися майном відповідно до умов трасту та покладених на нього законом спеціальних обов'язків.

Як зазначає А. Е. фон Овербек, «це положення може виглядати як визначення трасту. Насправді ст. 2 просто

¹ Прикладом застосування цієї норми є положення закону Англії про визнання трастів від 16 квітня 1989 р., який вказує, що Конвенція про трасти застосовується до будь-яких трастів, незалежно від того, ким або яким чином вони були створені після 1 серпня 1989 р. Єдиною вимогою є відповідність праву Англії [4]. Крім того, відповідне застереження зробила і Швейцарія [5, 37].

намагається визначити характеристики, які мають бути в інституту — чи це траст із країни загального права, чи аналогічний інститут з іншої країни — для того, щоб потрапити у сферу дії Конвенції» [2, 378]. Під час роботи над Конвенцією декілька делегатів взагалі були проти ідеї давати визначення трасту з огляду на велику кількість його різновидів і різноманітних визначень, запропонованих представниками країн загального права.

Це визначення у науковій літературі отримало назву «безформний траст» (*shapeless trust*) за назвою праці М. Лупої «Безформний траст, траст та управління компанією» (*«Shapeless Trust, Trust and Company Management»*) [6, 74]. Дійсно, багато дослідників звертає увагу на те, що формулювання терміна трасту не передбачає передачі титулу довірчому власнику: головне передати їх «під контроль трасті». Як наголошує П. Паніко, «з одного боку, це дозволяє низці контрактних зобов'язань в інтересах третіх осіб підпадати під визначення “трасту”, та, відповідно, визнаватися у країнах, які ратифікували Конвенцію. З другого боку, трасти із запасними повноваженнями можуть бути не визнані, якщо установник збереже за собою настільки міцне володіння трастовим майном, що не можна буде сказати, що воно передане “під контроль” довірчого власника» [6, 74–75].

Таким чином, незважаючи на дискусійність формулювання щодо передачі майна «під контроль довірчого власника», якраз воно і дозволяє включити у сферу дії Конвенції окрім трасту, що існує у загальному праві, інші трастоподібні конструкції за умови, що вони відповідають критеріям, визначеним у ч. 2 ст. 2. Зокрема, під час обговорення принципової ідеї Конвенції щодо поширення її дії на трастоподібні конструкції, брали до уваги позицію представників країн цивільного права або змішаних юрисдикцій, які також хотіли, щоб їхні інститути були враховані.

Слід звернути увагу на те, що траст визначається через категорію правовідносин (*legal relationships*), хоча спочатку Спеціальна комісія з підготовки Конвенції застосовувала термін фідучіарні правовідносини (*fiduciary relationships*) з огляду на фідучіарні обов'язки довірчого власника, які покладаються на нього в англійському та американському праві. Проте частина експертів з країн цивільного права заперечила використання терміна «фідучіарний» через відсутність його у французькому праві [2, 379].

Ще одна річ, на яку звертали увагу під час визначення поняття трасту, — використання терміна «правовідносини» у множині. Як наголошує А. Е. фон Овербек, «хоча довірчі правовідносини виникають між довірчим власником та бенефіціаром, використання однини могло призвести до неправильного розуміння комплексності правовідносин, що виникають у трасті» [2, 379].

Окремо слід звернути увагу на § 3 ст. 2 Конвенції, відповідно до якого збереження за установником певних прав і повноважень, а також той факт, що довірчий власник сам може мати права бенефіціарія, не обов'язково суперечить існуванню трасту. Перша половина речення є цілком зрозумілою, оскільки документ про створення трасту може містити положення про те, що установник залишає за собою певні права стосовно переданого майна. Що ж до другої частини, то вона є дещо новою порівняно з класичним англійським трастом, який концептуально не допускає поєднання в одній особі довірчого власника та бенефіціара.

Другий розділ Конвенції присвячений праву, що підлягає застосуванню. В основу документа покладено принцип автономії волі. Згідно зі ст. 6 траст регулюється правом, яке було обране установником. При цьому подільний аспект трасту, особливо питання управління, може регулюватися іншим правом (ст. 9). Вибір повинен бути явно

виражений або впливати з умов документа, що створює або письмово засвідчує траст, та тлумачиться, за необхідності, відповідно до обставин справи. Право, що застосовується до дійсності трасту, визначає можливість заміни іншим правом цього права чи права, що регулює окремий аспект трасту (ст. 10). При цьому у ст. 17 наголошується, що у Конвенції термін «право» означає норми чинного законодавства держави, окрім колізійних норм, тобто застосування *renvoi* або зворотної відсилки виключається.

Отже, при створенні трасту установник має право обрати право, яке регулюватиме або всі, або окремі аспекти трасту. У міжнародному приватному праві це явище отримало назву *dépeçage*, тобто підпорядкування окремих питань різним правовим порядкам. До прикладу, дійсність, створення та управління трастовим майном, що розміщено в різних юрисдикціях, може регулюватися різним правом. У такому випадку вибір права щодо кожного аспекту трасту має бути чітко визначений.

Стаття 6 Конвенції, яка запровадила автономію волі, відіграла особливу роль у розповсюдженні інституту трасту. Зокрема, Італія на підставі ст. 6 визнала можливість створення національних трастів відповідно до іноземного права без уведення інституту трасту у власне законодавство. Як зазначив М. Граціадеї, «після набуття чинності Конвенцією італійці не чекали законодавчої реформи, аби скористатися можливістю, наданою нею, щоб створювати трасти відносно майна, розташованого в Італії, на користь італійських бенефіціарів, або з метою досягнення цілей в Італії; вони створили трасти згідно з іноземним правом, обраним відповідно до ст. 6 Конвенції» [5, 33]. Це гарний приклад можливості повноцінного використання трастів, як міжнародних, так і національних, без внесення змін до приват-

ного права країни, якій інститут трасту невідомий.

Відповідно до ст. 7 Конвенції у випадку, якщо не було обрано право, що застосовується, то управління трастом здійснюється відповідно до права, з яким траст найбільш тісно пов'язаний. Встановлюючи право, з яким траст найбільш тісно пов'язаний, потрібно посилатися, зокрема, на: місце управління трастом, визначене засновником; місцезнаходження майна трасту; місце проживання або місце здійснення комерційної діяльності довірчого власника; цілі трасту та місця, де вони будуть виконані.

Стаття 7 може застосовуватися у двох випадках: якщо установник або не скористався своїм правом на автономію волі, або коли вибір права було визнано недійсним через відсутність в обраному праві трастів або категорії трасту, який хотів створити установник. До речі, за словами А. Е. фон Овербека, об'єктивні критерії найбільш тісного зв'язку з трастом, визначені ст. 7, розміщені по порядку їхньої важливості, тобто між ними існує певна «неявна ієрархія» (*implicit hierarchy*) [2, 386]. Хоча при розгляді справи суддя має право одночасно брати до уваги всі критерії. Крім того, суд може враховувати й інші критерії, не визначені Конвенцією, зокрема, доміциль, або місце проживання установника (особливо заповідача у спадкових справах), бенефіціарів, місце проживання подружжя тощо.

Стаття 8 Конвенція передбачає, що право, встановлене у статтях 6 і 7, регулює дійсність трасту, його створення, майно та порядок управління трастом. Крім того, у § 2 ст. 8 уточнюється, що саме регулюється правом, що підлягає застосуванню. Зазначений перелік досить деталізований, проте не вичерпний. Більшість аспектів трасту, що регулюється обраним правом, є зрозумілими, проте ми би хотіли звернути увагу на один із них. Зокрема, на «здат-

ність діяти як довірчий власник». Це формулювання було доповнене на прохання представників канадської делегації, які наголошували, що у різних країнах загальна правосуб'єктність і здатність виступати довірчим власником може не збігатися, оскільки «право, що підлягає застосуванню, може вимагати старший вік для довірчого власника, ніж загальний вік більшості, щоб довірчий власник не був оголошений банкрутом або навіть передбачати, що компанії або корпорації з обмеженою відповідальністю, були уповноважені законом» [2, 388].

Щоб пояснити зазначені положення, Д. Хейтон наводить такий приклад: «Якщо правом, що підлягає застосуванню, є право трастової країни X, суди країни Y, якій невідомий інститут трасту, але яка ратифікувала Конвенцію, зобов'язані визнавати характеристики трасту у країні X без необхідності прямого визнання положень Конвенції» [3, 171].

Розділ третій Конвенції присвячений визнанню трастів. Відповідно до ст. 11 трастом визнається той траст, який створений відповідно до права, визначеного попереднім розділом. Таке визнання передбачає, як мінімум, те, що довірча власність становить відокремлений капітал; що довірчий власник може бути позивачем та відповідачем у ролі довірчого власника; і що він може виступати або діяти у ролі довірчого власника перед нотаріусом або будь-якою особою, яка діє офіційно. Отже, це положення визначає принципові ознаки трасту, серед яких центральне місце посідає відокремленість трастового майна від майна довірчого власника.

Параграф 3 ст. 11 містить додаткові наслідки визнання трасту, які можуть впливати з права, яке підлягає застосуванню. Зокрема, що особисті кредитори довірчого власника не мають ніяких регресних вимог щодо майна трасту; що майно трасту не становить

ані частини майна довірчого власника при визнанні його неплатоспроможним або банкрутом, ані частини спільної власності подружжя довірчого власника, ані частини майна довірчого власника після його смерті.

Ще одним наслідком визнання трасту, на якому слід зупинитися окремо, це якщо довірчий власник, всупереч умовам трасту, об'єднав майно трасту зі своїм майном, або здійснив відчуження майна трасту. Зазначене положення впливає з концепції, що існує в загальному праві для захисту прав бенефіціара від порушень з боку трасті. У такому випадку Конвенція передбачає можливість витребування трастового майна. При цьому вона визначає, що права та обов'язки будь-якої третьої сторони держателя майна регулюються правом, визначеним колізійними нормами за місцезнаходженням суду. Отже, за таких обставин застосуванню підлягає не право, яким регулюватиметься траст, а право, що буде визначено згідно з колізійними нормами країни суду.

У разі вирішення справи, пов'язаної з трастами, суд має застосовувати ст. 11 Конвенції безвідносно до власних колізійних норм та правил. Як наголосив М. Граціадеї, «міжнародне зобов'язання договірної країни “визнавати” траст відповідно до правил Конвенції передбачає, що ці правовідносини, які кваліфікуються як траст відповідно до ст. 2 Конвенції, мають наслідки для суду, якщо інше не передбачено Конвенцією. Більше того, такі відносини повинні визнаватися, не вдаючись до їх різних або альтернативних характеристик, як зазначено у ст. 11 Конвенції: “траст, створений відповідно до права [що підлягає застосуванню], має визнаватися як траст”» [5, 36].

Згідно зі ст. 15 Конвенція не перешкоджає застосуванню імперативних положень закону, що передбачені колізійними нормами країни суду (*mandatory rules, droits impératifs*). Такі

норми стосуються, зокрема, захисту неповнолітніх і недієздатних сторін; особистих та майнових наслідків вступу в шлюб; права на спадкування за заповітом або без заповіту, особливо невідчужуваних долей подружжя та родичів; передачі права власності та заставні права на майно; захисту кредиторів у справах про неплатоспроможність; захисту третіх сторін, які діють добросовісно.

Важливо зупинитися на одному з принципових положень Конвенції — ст. 13, відповідно до якої жодна Держава не зобов'язана визнавати траст, істотні складові якого, окрім вибору права, що застосовується, місця управління та звичайного місця проживання і діяльності довірчого власника, більш тісно пов'язані з Державами, які не мають інституту трасту або категорій, пов'язаних із трастами. Такими істотними випадками можуть бути, зокрема, постійне місце проживання або національність осіб, пов'язаних із трастом, або місцезнаходження майна.

Зазначене положення визначає підстави для невизнання трасту. Це своєрідна можливість уникнення визнання трасту країнами, у яких цей інститут відсутній. Так, суддя країни, у якій відсутні трасти, може відмовити у визнанні трасту, якщо він вважатиме, що справа є внутрішньою для його країни. До речі, в Італії, яка першою визнала можливість створення національних трастів (*trusts interni*) на підставі ст. 6 Конвенції, «можливість невизнання трасту згідно зі ст. 13 Конвенції була Домокловим мечем, який нависав над новими трастами, що створювалися таким чином» [5, 69].

Четвертий розділ Конвенції присвячений загальним питанням, серед яких наголос на тому, що: Конвенція не перешкоджає застосуванню імперативних колізійних норм країни суду (ст. 15); поняття «право» включає лише матеріальні норми країни, тобто зворотна відсилка не допускається (ст. 17);

Конвенція може не застосовуватися у разі порушення публічного порядку («*ordre public*») (ст. 18); країни мають право не застосовувати Конвенцію до трастів, створених до дати набрання чинності Конвенції для цієї Держави (ст. 22) та ін.

Окремо слід зупинитися на ст. 21, відповідно до якої будь-яка Договірна Держава може залишити за собою право застосовувати положення розділу III лише до трастів, дійсність яких регулюється правом Договірної Держави. Як зазначає А. Е. фон Овербек, «визначальним критерієм згідно зі ст. 21 є право, що регулює дійсність трасту. Якщо це право Договірної Держави, траст повинен бути визнаний, навіть якщо його окремі аспекти, наприклад управління, регулюються правом недоговірної країни» [2, 409].

Відповідно до ст. 23 з метою визначення права, що застосовується відповідно до Конвенції, у випадках, коли держава об'єднує декілька територіальних одиниць, кожна з яких має власні правові норми стосовно трастів, будь-яке посилання на законодавство цієї Держави тлумачиться як посилання на чинне законодавство відповідної територіальної одиниці. До прикладу, Канада ратифікувала Конвенцію у 8 з 10 провінцій (у провінціях Онтаріо та Квебек вона не діє), а «під парасолькою» Великої Британії Конвенція діє у 13 з 14 Британських Заморських територій [7].

У багатюрисдикційних країнах колізійні норми, що містяться у Конвенції про трасти, можуть застосовуватися як у міжнародному, так і в внутрішньому колізійному праві на підставі ст. 24, відповідно до якої держава, у межах якої різні територіальні одиниці мають власні норми права стосовно трастів, не зобов'язана застосовувати положення Конвенції до колізій виключно між нормами таких одиниць. До прикладу, Велика Британія застосовує норми Конвенції при вирішенні

внутрішніх колізій, що виникають між англійським і шотландським правом, тоді як Австралія — ні [5, 36].

І нарешті *п'ятий розділ Конвенції* «Прикінцеві положення» визначає порядок набуття нею чинності, процедури ратифікації та приєднання до неї, а також процедури внесення застережень та денонсації.

Завершуючи аналіз Конвенції про трасти, слід зазначити, що вона набула чинності 1 січня 1992 р. внаслідок ратифікації Великою Британією, Австралією та Італією. На сьогодні її ратифікували такі європейські країни: Велика Британія (крім того, діє на тринадцяти Британських Заморських територіях), Італія, Нідерланди, Мальта, Монако, Ліхтенштейн, Люксембург, Сан-Марино, Швейцарія; серед неєвропейських — Австралія, Канада (діє у восьми англо-мовних провінціях) та Гонконг¹. Останньою країною, яка ратифікувала у 2017 р. Конвенцію, став Кіпр. США та Франція підписали Конвенцію, проте станом на сьогодні так і не ратифікували її відповідно до встановленої процедури [7].

Окремо слід зазначити, що Бельгія, хоч і не ратифікувала Конвенцію про трасти, у 2004 р. прийняла Кодекс міжнародного приватного права (*Code of Private International Law*), у якому

міститься окремий розділ, присвячений праву, що застосовується до трастів, який ґрунтується на положеннях Конвенції, хоча і не повністю охоплює її [5, 39]. На жаль, жодна країна колишнього Радянського Союзу не брала участі у розробці Конвенції та у подальшому не ратифікувала її, хоча, як показала практика, приєднання до Конвенції дозволило країнам, у яких відсутній інститут трасту, досягнути значних результатів у визнанні та ефективному використанні трасту.

Конвенція про трасти дає можливість визнавати іноземні трасти та трастоподібні конструкції, які підпадають під визначення у ст. 2, без введення їх у національне право. Більше того, досвід Італії підтверджує можливість заснування національних трастів на підставі норми іноземного права без уведення інституту трасту у власне приватне право. На наше переконання, Конвенція не містить жодної норми, яка могла би бути визнана неприйнятною з погляду українського законодавства, проте її ратифікація дозволила б Україні активно долучитися до визнання та використання цілої низки трастів і трастоподібних конструкцій, що існують у різних країнах, без уведення їх у національне право.

ВИКОРИСТАНІ МАТЕРІАЛИ

1. *Convention on the Law Applicable to Trusts and on Their Recognition* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.hcch.net/index_en.php?act=conventions.pdf&cid=59
2. *von Overbeck Alfred E. Explanatory Report on the 1985 Hague Trusts Convention / Alfred E. von Overbeck* // HCCH Publications. — P. 370–415 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=2949>
3. *The International Trust* // General Editor D. Hayton // Jordan Publishing Limite. — 2011. — 925 p.
4. *Recognition of Trusts Act 1987 (Overseas Territories) Order 1989* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : www.opsi.gov.uk/si/si1989/Uksi_19890673_en_1.htm
5. *Graziadei M. Recognition of Common Law Trusts / M. Graziadei* // *Re-imagining the Trust: Trusts in Civil Law* / ed. by L. Smith — UK : Cambridge University Press, 2012. — P. 29–82.
6. *Panico P. International Trust Law / P. Panico*. — UK : Oxford University Press, 2010. — 609 p.
7. *Convention of 1 July 1985 on the Law Applicable to Trusts and on their Recognition* [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/extensions/?cid=59&mid=710>

¹ Конвенція про трасти набула чинності у Гонконгу ще під час перебування під суверенітетом Великої Британії як однієї з її Заморських територій. Проте після передачі суверенітету Гонконгу від Великої Британії до Китайської Народної Республіки 1 липня 1997 р., остання не скасувала рішення про чинність Конвенції, тому Гонконг — єдина китайська юрисдикція, де на сьогодні застосовується Конвенція про трасти.

Буюджи Г. Конвенція про право, що застосовується до трастів та їх визнання: перспективи для України

Анотація. Стаття присвячена передумовам прийняття та аналізу положень Конвенції про право, що застосовується до трастів та їх визнання, прийнятій Гаазькою конференцією у 1985 р. Конвенція відіграла ключову роль у визнанні трастів країнами, яким цей інститут невідомий. При цьому вона сама не має вводити траст у право країн цивільного права, а лише створювати підстави для визнання трастів, заснованих за іноземним законодавством. В результаті дослідження норм Конвенції та практики їх застосування в інших країнах континентального права автор доходить висновків щодо перспектив ратифікації її Україною.

Ключові слова: трасти, міжнародне приватне право, колізійні норми, право, що застосовується до трастів, визнання трастів.

Буюджи А. Конвенция о праве, применимом к трастам и их признании: перспективы для Украины

Аннотация. Статья посвящена предпосылкам принятия и анализу положений Конвенции о праве, применимом к трастам и их признании, принятой Гаагской конференцией в 1985 г. Конвенция сыграла ключевую роль в признании трастов странами, которым данный институт не известен. При этом она сама не должна вводить траст в право стран гражданского права, а лишь создавать основания для признания трастов, основанных в соответствии с иностранным законодательством. В результате исследования норм Конвенции и практики их применения в других странах континентального права автор приходит к выводам о перспективах ратификации ее в Украине.

Ключевые слова: трасты, международное частное право, коллизионные нормы, право, применимое к трастам, признание трастов.

Buiadzhy H. Convention on the Law Applicable to Trusts and on Their Recognition: Perspectives for Ukraine

Annotation. The article is devoted to preconditions for adoption and analysis of the provisions of the Convention on the Law Applicable to Trusts and on Their Recognition, adopted by the Hague Conference in 1985. The Convention has played a key role in recognition of trusts by the countries in which this institution is unknown. However, the Convention does not introduce trust concept into civil law countries, but merely creates the basis for the recognition of trusts created under the foreign law. The research of the provisions of the Convention and practice of their application in other countries of continental law gives the author grounds for her own conclusions about the perspectives for its ratification by Ukraine.

Key words: trusts, international private law, conflict of laws, the law applicable to trusts, recognition of trusts.